

YTRE ENEBAKK FRIVILLIGHET HISTORIE

Demningen i Bråtendammen fremstår i ny prakt

Demningen over dammen bak Bråtenstua har blitt like flott som resten av anlegget her etter dugnaden til Thorvald Ungersness (f.v.), Sturla Kaasa sr., Knut A. Thorvaldsen og Erik Kjelgaard. Foto: Gro Arneberg Thoresen

Av [Gro Arneberg Thoresen](#)

24. mars 2020, kl. 18:05 [v](#)

Den gamle demningen i Bråtendammen fra begynnelsen av 1900-tallet har fått en overhaling fra en utholdende dugnadsgjeng.

DEL

Fire ildsjeler i Ytre; Erik Kjelgaard, Thorvald Ungersness, Sturla Kaasa Sr. og Knut A. Thorvaldsen startet nemlig sitt dugnadsarbeid her allerede i 1992.

Nylig var de tilbake og rensket hele den gamle demningen fri for mose.

Sørget for vann til banen

Dugnaden på den historiske plassen bak Mjær ungdomsskole i Ytre startet i 1992, den gang som et stort prosjekt. Den gang var mange bidragsytere med da gruppa samtidig å etablerte et vanningsanlegg til banen på Mjær stadion.

Bråtendammen lå da nærmest som en tynn bekk og demningen var nesten usynlig etter at vill vegetasjon i form av kratt og trær hadde fått vokse fritt i altfor mange år, forteller de.

Slik så demningen ut før arbeidene med mosefjeringen startet. Foto: Privat

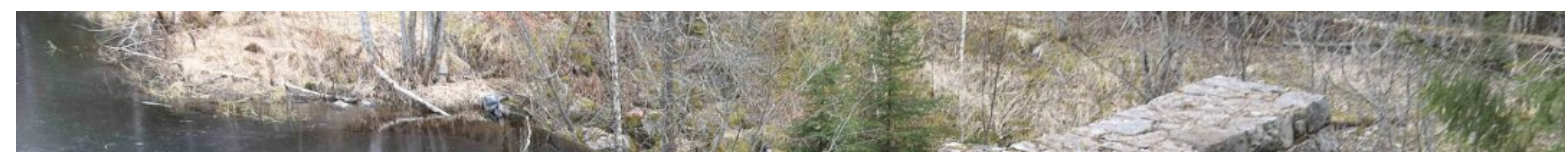
– Det var Driv som engasjerte seg i dette i sin tid da anlegget skulle opp og de trengte vann til vanningsanlegget, forteller Knut A. Thorvaldsen.

Før de kom i gang måtte de starte med kratt og busker. I 1971 hadde også demningen sprukket.

Den ble reparert og vannstanden hevet med to meter, så også vannspeilet kom fram, og Mjær stadion fikk vanningsanlegg i bruk fram til kunstgresset kom.

– Vi reetablerte dammen og den fikk ny betongdemning. Det ble brukt bulldoser til å grave opp masser fra dammen som vi planerte ut på bakken rundt og vi laget amfiet, forklarer han.

Samtidig var en ting klart - den originale demningen skulle bevares.

Demningen i dag.

Bevarer demningen

I fjor vår var gjengen på plass igjen og fjernet kratt og trær på nytt fordi mye var grodd igjen siden 92.

Denne våren har dessuten steinene på demningen stått i fokus. Erik Kjelgaard var «skrubber».

- Knut er prosjektleder, Erik og Thorvald er fagmenn og jeg sekretær, sier Sturla Kaasa Sr. med et smil.

Og hvordan blir man skrubber?

- Erik har vært i Østerrike og klatret, så han tok det, fleiper karene.

- Hvor gjenstridig var mosen?

- Det var begge deler, men det gikk så fint så, smiler Erik Kjelgaard.

Dugnadsgjengen er opptatte av å løfte hele dette området, og i 92 etablerte de amfiet mot Bråtendammen.

Flott byggverk

I 1992 var det Kjelgaard, kjent for mange fra rørleggerfirmaet ved samme navn, som satte pumpen ut i vannet, slik at banen kunne vannes.

- Hva er størrelsen på muren?

- Den er om lag seks til sju meter høy og rundt 20 meter lang. På andre siden, mot vannet, er det betong, forklarer han.

- Det er et flott byggverk. Steinene i demningen er hogd ut for hånd. Når vi fjerner mosen kan vi se spor etter meiselen, sier Sturla Kaasa Sr.

I kommunedelplan ber det blitt satt av midler så de kan gjøre de innkjøpene de trenger til prosjektet, og de er ikke ferdige:

- Vi skal spyle hele demningen med høytrykksspyler. Blir det jord og humus på den på nytt kan krattet lett bite seg fast med røtter, og det kan også sprengte ut steiner fra demningen, sier Knut A. Thorvaldsen.

- Hva gir det dere å jobbe med dette?

- Dette er et sted som er knyttet opp til lokal industrihistorie. Vi er historieinteresserte alle mann og da er dette bare hyggelig å være med på, sier Sturla Kaasa Sr.

- Demningen ble bygget for å drive Enebakks første lysverk og til den tidens reimdrift på sagbruket som lå på Bjerke Bruk, forteller Thorvald Ungersness.

Saga var forløperen til dagens Ski bygg, og denne delen av demningen og dalen ligger på Bjerke Bruks grunn. Delen mot Mjær tilhører kommunen.

Et parkanlegg

- Her er det et flott landskapsbilde. Dette er jo egentlig den eneste parken i Ytre Enebakk, sier Knut A. Thorvaldsen.

Steindammen var helt grønn, også den full av mose, kratt og vegetasjon. Nå er den både fiske - og badevann.

Området bak ungdomsskolen er historisk, med minner om både industrihistorie og boplassen Bråten. Bygget er kiosk for Driv i dag.

De håper enebakkingene setter pris på området som altså har fått en renessanse.

- Her er det fint både for unger og bevegelsehemmede, forteller de.

- Har dere flere planer for området?

- Vi skal se om vi kan renske den gamle turbinen nedenfor demningen. Ikke for å sette den i bruk, men for å avdekke enda mer av historien, sier Sturla Kaasa Sr.

Gjengen lar ikke korona stanse innsatsen.

- Vi er i risikozonen alle mann, så vi jobber med fem meters avstand og er forsiktige, sier de muntert.

Denne tavla med informasjon kom opp etter den storstilte dugnaden i 1992.

Lik Enebakk Avis på Facebook

Liker 4,3 k personer liker dette. Registrer deg for å se hva vennene dine liker.

Les mer om: [Ytre Enebakk](#) [Frivillighet](#) [Historie](#)

Se kommentarer

Flere saker

